

Sygn. akt III KS 39/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **R. M.**

oskarżonego z art. 218 § 1a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 6 lipca 2022 r.,

skargi prokuratora

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w P.

z dnia 5 kwietnia 2022 r., sygn. akt II Ka [...],

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 19 maja 2021 r., sygn. akt II K [...]

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z dnia 19 maja 2021 r., sygn. akt II K [...], uznał R. M. za winnego zarzucanych mu czynów z art. 218 § 1a k.k. i wymierzył za każdy z nich karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych po 40 zł każda oraz orzekł jako karę łączną karę grzywny w liczbie 300 stawek dziennych po 40 zł każda, nadto orzekł o nawiązkach na rzecz pokrzywdzonych, a także o kosztach sądowych.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2022 r., sygn. akt II Ka [...], po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonego, uchylił zaskarżony wyrok Sądu I Instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Skargę od tegoż wyroku wniósł prokurator. Skarżący zarzucił naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy nie zaistniały przesłanki określone w art. 439 § 1 k.p.k. i art. 454 k.p.k., a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, gdyż uwzględnione zarzuty apelacji dotyczą oceny przeprowadzonych dowodów, zaś wskazania Sądu odwoławczego co do dalszego postępowania nie zawierają zaleceń w zakresie uzupełnienia postępowania dowodowego, a wyłącznie w zakresie oceny dowodów.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na tę skargę, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej ją poparł, zaś obrońcy oskarżonego wnieśli o jej nieuwzględnienie.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Skarga okazała się zasadna.

Trafnie prokurator podaje, że w procedowaniu Sądu odwoławczego doszło do naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. (w istocie chodzi tu o zdanie drugie tego przepisu), co skutkowało w efekcie uwzględnieniem skargi.

Przypomnieć należy, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Niezależnie przy tym od podstawy wydania

kasatoryjnego wyroku, kontrola w trybie skargi nie może ograniczyć się jednak tylko do sprawdzenia czy sąd odwoławczy podał formalnie dopuszczalną podstawę uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ale należy zbadać, czy w realiach konkretnej sprawy rzeczywiście istniała taka podstawa (zob. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17).

W sprawie niniejszej Sąd odwoławczy formalnie powołał się na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Rzecz jednak w tym, że stwierdzone przez ten Sąd uchybienia nie stanowiły w ocenie Sądu Najwyższego dostatecznej podstawy do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Sąd Okręgowy stwierdził, że przeprowadzona kontrola instancyjna potwierdziła sformułowane w apelacji obrońców zarzuty naruszenia przepisów postępowania w zakresie oceny dowodów i błędu w ustaleniach faktycznych, natomiast z uwagi na charakter uchybień, brak było podstaw do wydania orzeczenia reformatoryjnego poprzez uniewinnienie oskarżonego, zaś niezbędne jest ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego i dokonanie ustaleń faktycznych zgodnie z art. 7 k.p.k., co oznacza konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo. Sąd Okręgowy stwierdził m.in., że Sąd Rejonowy winien rozważyć, czy okresy zarzucanych oskarżonemu czynów są poprawne oraz zweryfikować zeznania pokrzywdzonych w oparciu o dokumentację zalegającą w aktach sprawy w postaci deklaracji RMUA oraz wyjaśnić czy pokrzywdzeni otrzymywali wynagrodzenie za świadczenie pracy w godzinach nadliczbowych.

Powyższe wywody nie stanowią jednak wystarczających racji dla zaskarżonej niniejszą skargą decyzji Sądu odwoławczego. Podstawę uchylenia wyroku stanowić może bowiem dopiero konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Przywołane wskazania Sądu drugiej instancji oznaczały zaś w istocie potrzebę dokonania ponownej oceny materiału dowodowego i poczynienia na kanwie tego prawidłowych ustaleń faktycznych. Jeżeli zatem nie zachodzi konieczność przeprowadzenia raz jeszcze wszystkich dowodów, nie było dopuszczalne uchylenie zaskarżonego apelacją wyroku. Zgodnie bowiem z obecnie obowiązującym modelem postępowania odwoławczego dostrzeżone w toku kontroli odwoławczej w zakresie postępowania dowodowego i

ustaleń faktycznych mankamenty w procedowaniu Sądu *meriti*, Sąd Okręgowy powinien samodzielnie naprawić, a nie doprowadzać w tym celu do uchylenia zaskarżonego apelacją wyroku.

Jak wyjaśniono już w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji. Na tego rodzaju okoliczności Sąd Okręgowy w sprawie niniejszej jednak nie wskazuje.

Wszystkie te rozważania świadczą o tym, że rację przyznać należy prokuratorowi, gdy twierdzi, iż Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku dopuścił się podniesionego w skardze uchybienia. Z tego też powodu skargę tę uwzględniono, co skutkowało koniecznością uchylenia przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

[as]